

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА "СУНЦЕ"
бр. 1-60-2827
29.09. 2016. године
ГОРЊИ МИЛНОВАЦ

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „СУНЦЕ“ ГОРЊИ МИЛНОВАЦ

**ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ ЗА ПОСЛЕНИХ
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „СУНЦЕ“ ГОРЊИ МИЛНОВАЦ
ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

СЕПТЕМВАР 2016. ГОДИНЕ

На основу члана 53. Закона о заштити од пожара („Сл.гл.РС“, број 11/09, и 20/15), Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („СЛ.Гл.РС“, број 54/15) а у складу са Правилником о минимуму садржине општег дела програма обуке радника из области заштите од пожара („Сл.гл.СРС“ бр. 40/90), директор Предшколске установе „Сунце“ Горњи Милановац, доноси

ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ РАДНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Овај Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара састоји се од:

1. Општег дела
2. Посебног дела- специфичности правног лица и објекта.

Основна обука запослених радника из области пожара се састоји од:

1. Теоретског дела обуке;
2. Практичног дела- демонстрације употребе апарата и средстава за гашење пожара са којим правно лице располаже;
3. Практична провера знања.

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. ОБАВЕЗЕ ПРАВНИХ ЛИЦА И ОРГАНА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

- Нормативно уређење заштите од пожара:
  1. План заштите од пожара
  2. Правила заштите од пожара
- Организовање послова заштите од пожара:
  1. Ватрогасне јединице
  2. Служба заштите од пожара;
  3. Референт заштите од пожара, као и запослени који употребљавају запаљиве и горивне течности и гасове мора похађати посебну обуку и положити стручни испит из области заштите од пожара према закону који уређује област заштите од пожара и посебном пропису којим је уређен начин полагања тог испита).

- Радници чија дужност је организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара:
  1. Уређаји, опрема и средства за гашење пожара;
  2. Уређаји инсталације за откривање и дојаву пожара;
  3. Електричне, вентилационе, топлотне и друге инсталације;
  4. Смештај запаљивих материјала;
  5. Смештај експлозивних материјала, запаљивих течности и гасова;
  6. Ватрогасни пут;
  7. Ватрогасне страже

7. Превентивне мере заштите од пожара у јавним објектима различитог садржаја, индустриским објектима и слично.
- **Обавезе у спровођењу мера заштите од пожара**
    1. Обавезе органа унутрашње контроле, пословних органа односно функционера који руку воде државним органима, радника са посебним правима, обавезама и овлашћењима, односно руководећих радника у државним органима, као и права и обавезе осталих радника.
  - **Одговорност за неспровођење мера заштите од пожара**
    1. Дисциплинска и материјална одговорност радника као и прекршајна и кривична одговорност одговорних радника;
- 1.2. ОСНОВИ ГОРЕЊА:**
- Горење чврстих материјала
  - Горење Течних материјала
  - Горење запаљивих *ГАЗОВА ЧУПАРДА*
  - Експлозије
- 1.3. УЗРОЦИ НАСТАЈАЊА ПОЖАРА**
- Пожари и начини преношења топлоте
    1. Провођењем (кондукцијом);
    2. Додиром (конвекцијом);
    3. Зрачењем (радијацијом).
  - Основни узроци настајања пожара:
    1. Директан додир са пламеном или ужареним материјалом;
    2. Електрична струја;
    3. Заваривање, резање и лемљење;
    4. Атмосферски електрицитет; *СТАТИЧКИ ЕЛЕКТРИЧИЋЕ*
    5. Самозагревање и *САМОЗАПАЉИВАЊЕ*
    6. Топлотно деловање сунца;
    7. Механичка енергија;
    8. Паљевина.
- 1.4. ГАШЕЊЕ ПОЖАРА**
- **Метода гашења пожара.**
  - **Средства за гашење пожара**
    1. Вода;
    2. Пена;
    3. Прах;
    4. Угљендиоксид;
    5. Халони (замена за халоне);
    6. Приручна средства.
  - **Мере заштите при гашењу пожара**
  - **Против-пожарна опрема:**

1. Ручни и превозни апарати за гашење почетних пожара-подела, намена, активирање и руковање;
2. Постављање, чување и контрола апаратца за гашење пожара;
3. Хидрантска мрежа за гашење пожара;
4. Опрема за гашење пожара.

1. 5. САВРЕМЕНИ ТЕХНИЧКИ СИСТЕМИ ЗА ОТКРИВАЊЕ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

- **Откривање и дојава пожара:**

1. Аутоматски јављачи пожара: јонизациони, термички и оптички;
2. Ручни јављачи пожара;
3. Преносни путеви;
4. Сигналне централе.

- **Савремена опрема и методе гашења пожара**

1. Избор типа стабилних инсталација за гашење пожара: водом, пеном, прахом, угљендиоксидом, халоном.

2. ПОСЕБНИ ДЕО: СПЕЦИФИЧНОСТИ ПРАВНОГ ЛИЦА И ОБЈЕКАТА

- 2.1. КОНКРЕТНЕ ОПАСНОСТИ ОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА
- 2.2. ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА
- 2.3. ГАШЕЊЕ ПОЖАРА
- 2.4. ПРАКТИЧНА ПРОВЕРА ЗНАЊА ПОСЛЕ ИЗВРШЕНЕ ТЕОРЕТСКЕ ОБУКЕ

2.1. КОНКРЕТНЕ ОПАСНОСТИ ОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

2.1.1. Степен угрожености делатности која се одвија у Установи

Делатност Предшколске установе „Сунце“ Горњи Милановац

Опис делатности Предшколске установе „Сунце“

Предшколска установа „Сунце“ обавља делатност предшколског образовања деце од 6 месеци до поласка у школу, и то:

- Узраст од 1 године до 2 године;
- Узраст од 2 до 3 године;
- Узраст од 3 године до 5,5 година;
- Узраст од 5,5 година до поласка у основну школу.

2.1.2. Материјали који се складиште и користе у Установи

На основу специфичности делатности у објектима Установе се користе следећи материјали:

1. **Нафта**- за котларницу у Објекту III Крагујевачкој улици б/б; Објекат на Руднику се греје на нафту из котларнице О.Ш. „Арсеније Лома“ Рудник.

Објекти I , Анекс и Објекат II, као алтернативу грејања на гас имају котларнице на нафту.

2. **Гас-** котларница при Објекту I. и Анекс у ул. Вука Караџића број 4 и 6 Горњи Милановац, Објекат II у ул. Железничкој б/б у Горњем Милановцу. Објекта IV користи за грејање гас са главне котлатнице О.Ш.“ „Момчило Настасијевић“ Горњи Милановац.

2.2. ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА:

Прво без панике извршити евакуацијудеце и запослених из угроженог објекта. По доласку на евакуационо збориште сви васпитачи су обавезни да утврде да ли су сва деца изведена из Објекта. При евакуацији сво осбље мора тако реаговати да се деца не уплаше и да не дође до појаве панике. Најбољи начин да се деца не уплаше је да се напуштање објекта представи као игра. Потребно је да се најмање једном у шест месеци уради вежба евакуације како би се овај поступак што боље увежбашо.

Редослед активности по избијању пожара

1. Дојава пожара,
2. Евакуација,
3. Долазак ватрогасне јединице, процена ситуације.

При гашењу пожара користе се сва ватрогасна опрема са којом располажемо.

Командир дели људство у три групе:

1. Група: ради на локализацији;
2. Група : ради на гашењу;
3. Група: штити кровну конструкцију (хлади кров).

2.2.1. УПОТРЕБА ХИДРАНАТА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА:

Пре почетка гашења пожара потребно је искључити струју у Објекту и то на главном електроформару. При локализацији и гашењу пожара обратити пажњу да се пожар не пренесе на кровове околних објеката.

2.2.2. КРАТАК ОПИС ОБЈЕКАТА И ВРСТЕ МАТЕРИЈА ОД КОЈИХ СУ ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКТИ УСТАНОВЕ

Објекти Предшколске установе „Сунце“ су:

- Објекат I у улици Вука Караџића број 4 у Горњем Милановцу- грејање централно (котао за гас, и котао на нафту за алтернативно грејање); осветљење природно и флуо. Објекат се састоји се од 9 васпитних соба са спаваоницама, централна кухиња у сутерену и чајна кухиња, ходницима приземље и спрат, 10 санитарних чворова, и 8 канцеларија у призельу и на спрату. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO2 гасом.

- Објекат Анекс у улици Вука Карадића број 6 у Горњем Милановцу- грејање централно из Објекта I (котао за гас, и котао на нафту за алтернативно грејање); осветљење природно и флуо. Објекат се састоји се од 7 васпитних соба са спаваоницама, чајна кухиња, ходницима приземље и спрат, 7 санитарних чворова, и 1 канцеларија на спрату, и у приземљу вешерај. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом.
- Објекат II у улици Железничка б/б у Горњем Милановцу- грејање централно (котао за гас, и котао на нафту за алтернативно грејање); осветљење природно и флуо. Објекат се састоји се од 9 васпитних соба са спаваоницама, чајна кухиња, ходници, 9 санитарних чворова, и 1 канцеларија у призелју и на спрату. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом.
- Објекат III у улици Крагујевачка б/б у Горњем Милановцу- грејање централно (котао на нафту); осветљење природно и флуо. Објекат се састоји се од 9 васпитних соба са спаваоницама, чајна кухиња, ходници, 9 санитарних чворова, и 1 канцеларија у призелју и на спрату. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом.
- Објекат IV- грејање централно на гас из главне котларнице О.Ш. „Момчило Настасијевић“; осветљење природно и флуо. Објекта се састоји од 6 васпитних соба, ходника и чајне кухиње и канцеларије. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом
- Објекат у Прањанима је монтажни објекат, централно грејање на електрични котао. Објекта се састоји од 3 васпитне собе, ходника и чајне кухиње и канцеларије. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом
- Објекат на Руднику- зидани објекат у склопу О.Ш. Арсеније Лома Рудник. Централно грејење из котларнице која користи лож уље-нафту О.Ш. Објекта се састоји од 2 васпитне собе, ходника и чајне кухиње и канцеларије. Објекат је снабдевен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом, ватрогасним апаратима са прахом и CO₂ гасом
- Електричне инсталације ниског напона изведена је у складу са техничким нормативима. Сви Објекти су зидани циглом и блоковима са дрвеном кровном конструкцијом. У свим објектима Предшколске установе „Сунце“ Обележени су путеви евакуације, који су димензионисани тако да обезбеђујубруз и ефикасну евакуацију. Евакуација се врши према Плану евакуације и сви запослени морају бити упознати и увежбани за поступање у случају потребе за евакуацијом из било ког разлога (ванредне ситуације).

2.2.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА КОЈЕ СУ СПЕЦИФИЧНЕ У ПОЈЕДИНИМ ПРОЦЕСИМА КОЈИ СЕ ОДВИЈАЈУ У ОКВИРУ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „СУНЦЕ“ (А У ВЕЗИ ПРАВА И ДУЖНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ).

Дужности и права свих запослених.

1. Спровођење мера заштите од пожара утврђених Законом о заштити од пожара, општим нормативним актима и правилима заштите од пожара.
2. Радници са посебним овлашћењима дужни су да врше анализу стања заштите од пожара најмање једном годишње и на основу те анализе предузимају одговарајуће мере за побољшање и унапређење заштите од пожара.
3. Дужности и права запослених на спровођењу превентивно техничких мера.
4. Дужност и право запослених у Предшколској установи „Сунце“ је да се упознају са свим опасностима од избијања пожара и да се обуче из области заштите од пожара.

У Објектима Установе, предвиђене су и примењене основне превентивне мере заштите од пожара и то:

- Одржавање и сервисирање уређаја, средстава и опреме за почетно гашење пожара,
- Грађевинско техничке мере и уградња негоривих материјала;
- Одржавање електричних, вентилационих, топлотних и других инсталација у исправном стању и редовна контрола у складу са законским и техничким прописима (контрола на сваких 6 месеци од стране овлашћеног правног лица).
- Мере забрана (пушење, употреба отвореног пламена у било ком облику, грејних тела и уређаја са отвореним ужареним нитима и др.)
- Приступ возилима која при раду свог погонског уређаја могу произвести варничење,
- И ношење одеће и обуће која може довести до нагомилавања статичког електрицитета и употреба уређаја и опреме који нису прописно заштићени од статичког електрицитета.

Права и дужности свих запослених су дефинисани на основу донетих општих нормативних аката, у зависности од радног места и функције коју обављају.

2.2.4. КЛАСИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПОЖАРА:

На основу процене угрожености технолошког процеса, односно физичко-техничким особинама материјала који се користе у предшколској установи „Сунце“, могући су пожари:

Пожари класе А – пожари чврстих материјала са стварањем жара при горењу (дрво, папир) за гашење ових пожара користи се вода са додатком или без додатка, а изузетно пена или прах.

Пожари класе В – (нафта) пожари запаљивих течности- за гашење ових пожара користи се пена а може и прах.

Пожари класе С- (земни гас) – пожари запаљивих гасова- за гашење ових пожара користи се пена.

Пожари класе Е- пожар на електро инсталацијама- за гашење ових пожара користи се CO₂. Уколико се за гашење овог пожара користи вода обавезно се предходно мора искључити струја у целом објекту.

2. 2.5. СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

На основу очекиваних класа пожара (могући су пожари класе А, класе В, класе С, и пожари класе Е) предвиђена су одговарајућа средства за гашење пожара:

1. Ручни преносни апарати пуњени прахом;
2. Ручни преносни апарати пуњени CO₂ гасом;
3. Спољна надземна хидрантска мрежа;
4. Унутрашња хидрантска мрежа.

Техничке карактеристике усвојених апаратова.

Из групе апаратова за гашење сувим прахом предвиђени су ручни преносни апарати ознаке „А“ који су усаглашени са стандардом SRPS Z.C2.035

Из групе апаратова предвиђених за гашење пожара угљендиоксидом ручни преносни апарати ознаке CO₂ усаглашени су са стандардом SRPS Z. C2.040.

2.3. ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ГАШЕЊА ПОЖАРА

2.3.1. Дужности запослених у случају избијања пожара и учешће у гашењу

Сваки запослени када примети пожар дужан је да угаси почетни пожар, ако то може да уради без опасности по себе и друге запослене.

Ако запослени не може сам да угаси пожар дужан је да најхитније обавести Ватрогасну јединицу на телефон 193.

Лице које јавља да је дошло до пожара, обавезно је да саопшти следеће податке:

1. Своје име и презиме;
2. Место избијања пожара;
3. Врсти материјала који је запаљен;
4. Обиму пожара;
5. Има ли лица која су угрожена у пожару.

Запослени који је јавио пожар обавезан је да по јављању пожара предузме мере за гашење пожара и отклањање непосредне опасности, а ако за тим постоји потреба приступи евакуацији угрожених лица.

Ако за гашење пожара користи воду са хидрантске мреже запослени је дужан да предходно искључи струју из објекта у коме је дошло до пожара и да из зоне пожара уклони сва средства чијим паљењем би могло да доже до експлозије, а потом приступи гашењу пожара.

Приликом гашења пожара запослени има право да користи сва расположива средства и да насиљно уђе у све просторије и објекте у циљу спашавања живота угрожених лица и имовине.

2.3.2. ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Тактика гашења пожара јер правилна и ефикасна употреба расположивих средстава и опреме за гашење почетног пожара.

У случају пожара на електричним инсталацијама, гашење се може вршити искључиво апаратима са угљендиоксидом и прахом.

За време гашења пожара лице које руководи акцијом гашења пожара може:

1. Забранити приступ лицима која нису ангажована у акцији гашења;
2. Нареди евакуацију лица и имовине из угроженог простора;
3. Нареди искључење довода електричне енергије;
4. Нареди потпуно или делимично рушење делова објекта који нису захваћени пожаром у случају да се на други начин не може обезбедити гашење или спасавање угрожених;
5. Предузме мере за безбедну евакуацију запослених и имовине;
6. Насилно отвори закључане објекте или просторије ради гашења пожара или спасавање угрожених лица.

2.4. ПРАКТИЧНА ПРОВЕРА ЗНАЊА ПОСЛЕ ИЗВРШЕНЕ ТЕОРЕТСКЕ ОБУКЕ

Лица која раде на пословима заштите од пожара могу обављати основну обуку и практичну проверу знања из из области заштите од пожара.

Основна обука траје три школска часа.

Приликом посебне обуке радника обратити следеће теме:

- Појам евакуације, начин и етапе евакуације, коридори и путеви евакуације;
- Опасност од задимљавања
- Поступак спашавања угрожених лица и имовине у случају пожара.

Основна обука запослених организује се за све запослене најкасније до 30 дана од дана ступања на посао.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Сваки запослени индивидуално и писаним путем решава- попуњава тест са питањима из области заштите од пожара, која су формирана и састављена у складу са излаганом материјом и обрађеним темама приликом теоријске основне обуке по овом Програму.

Сматра се да је запослени по овом Програму успешно обучен из области заштите од пожара, ако је на провери знања приликом решавања – попуњавања теста одговорио тачно на преко 80% постављених питања и ако зна самостално и практично да користи и употреби уређаје, опрему и средстава за гашење пожара којим располажу у објекту.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана и прописаних превентивних мера заштите од пожара.

3.ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овај Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара доставља се на сагласност Министарству Унутрашњих послова.

Овај Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара ступа на снагу даном доношења, а примењује се по добијању сагласности од стране Министарства унутрашњих послова.

Даном почетка примене Овог Програма престаје да важи Програм Обуке број 1-354-442 од 11.04.2011. године.

Директор
Владимир Драгојловић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА "СУНЦЕ"
бр. 1-60-2824
29.09.2016. године
ГОРЊИ МИЛНОВАЦ